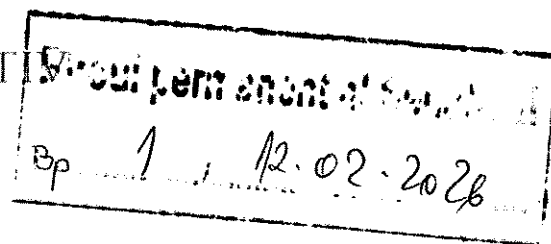

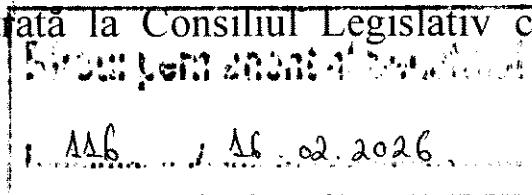
CONSILIUL LEGISLATIV

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru instituirea anului 2026 - Anul Statelor Unite ale Americii în România

Analizând propunerea legislativă pentru instituirea anului 2026 - Anul Statelor Unite ale Americii în România (b1/08.01.2026), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/425/03.02.2026 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D42/04.02.2026,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect instituirea anului 2026 ca Anul Statelor Unite ale Americii în România. Astfel, potrivit Expunerii de motive, propunerea legislativă are drept scop „marcarea aniversării a 250 de ani de independență americană”, demers ce ar avea „o uriașă însemnătate în evoluția relației bilaterale, cât și a consolidării cooperării cu partenerul strategic fundamental al țării noastre”.

2. Prin conținutul său normativ, proiectul face parte din categoria legilor ordinare, iar în aplicarea prevederilor art. 75 alin. (1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Menționăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Din analiza propunerii legislative, se constată că, deși Expunerea de motive invocă data de 4 iulie 1776 și aniversarea a 250

de ani de la acest eveniment ca temei al inițiativei, proiectul nu instituie o zi comemorativă, ci consacră întreg anul 2026 acestui eveniment, an care este deja în curs, ceea ce poate diminua eficiența soluției legislative propuse.

Pe de altă parte, în practica legislativă, instituirea unor „ani aniversari” are, de regulă, ca obiect personalități ori evenimente aparținând istoriei și culturii naționale. În schimb, prezenta propunere legislativă este fundamentată pe aniversarea a 250 de ani de la declararea, la 4 iulie 1776, a independenței Statelor Unite ale Americii, respectiv pe un **reper din istoria unui alt stat**.

Prin urmare, fără a ne pronunța asupra oportunității soluției legislative, este de analizat dacă obiectul reglementării nu ar trebui să reprezinte un **reper bilateral**, de natură să justifice direct intervenția legislativă. De exemplu, având în vedere că stabilirea relațiilor diplomatice dintre România și Statele Unite ale Americii este consemnată la data de 14 iunie 1880, ar putea fi avută în vedere instituirea zilei de 14 iunie ca zi aniversară dedicată relațiilor diplomatice româno-americane.

5. În ceea ce privește norma preconizată pentru **art. 2 alin. (2)**, se observă că formularea potrivit căreia „autoritățile administrației publice centrale și locale **organizează sau sprijină** material ori logistic” poate fi interpretată ca instituind o obligație generală în sarcina **tuturor autorităților** respective, fără o delimitare a competențelor și fără stabilirea cadrului de coordonare și a condițiilor concrete de realizare, ceea ce afectează claritatea și aplicabilitatea normei.

Față de cele de mai sus, menționăm că dispoziția respectivă trebuie formulată în sens permisiv („pot organiza sau sprijini”) și, de asemenea, trebuie să instituie un mecanism de coordonare, prin desemnarea unei instituții determinate (de exemplu, Ministerul Afacerilor Externe), ca autoritate responsabilă pentru coordonarea la nivel național a manifestărilor propuse, astfel încât implicarea celorlalte autorități ale administrației publice să se realizeze în mod coerent și predictibil.

6. În actuala redactare, soluția legislativă de la **art. 2 alin. (2)**, prin care „**autoritățile administrației publice (...) locale organizează sau sprijină** material ori logistic” activitățile aferente anului tematic, este susceptibilă să **aducă atingere principiului autonomiei locale consacrat de art. 120 alin. (1) din Constituția României**. Astfel, potrivit textului constituțional menționat, „*Administrația publică din unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile descentralizării, autonomiei locale și deconcentrării serviciilor*”

publice”. Totodată, art. 121 alin. (1) din Legea fundamentală prevede că *„Autoritățile administrației publice, prin care se realizează autonomia locală în comune și în orașe, sunt consiliile locale alese și primarii aleși, în condițiile legii”*.

În dezvoltarea acestor dispoziții constituționale, regimul autonomiei locale este reglementat de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ. La art. 5 lit. j) din acest act normativ, autonomia locală este definită ca *„dreptul și capacitatea efectivă a autorităților administrației publice locale de a soluționa și de a gestiona, în numele și în interesul colectivităților locale la nivelul cărora sunt alese, treburile publice, în condițiile legii”*.

În acord cu această definiție, potrivit art. 129 alin. (1) din același act normativ, *„Consiliul local are inițiativă și hotărăște, în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care sunt date prin lege în competența altor autorități ale administrației publice locale sau centrale”*.

Dând expresie principiului autonomiei locale financiare, art. 16 alin. (1) din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale prevede că *„Unitățile administrativ-teritoriale au dreptul la resurse financiare suficiente, pe care autoritățile administrației publice locale le pot utiliza în exercitarea atribuțiilor lor, pe baza și în limitele prevăzute de lege”*.

Menționez că, potrivit prevederilor art. 14 alin. (5) din Legea nr. 273/2006, *„După aprobarea bugetelor locale pot fi aprobate acte normative cu implicații asupra acestora, dar numai cu precizarea surselor de acoperire a diminuării veniturilor sau a majorării cheltuielilor bugetare aferente exercițiului bugetar pentru care s-au aprobat bugetele locale respective”*.

7. Propunerea legislativă prevede, la art. 2 alin. (2), organizarea ori sprijinirea „materială sau logistică” a unor activități, **aspecte de natură să implice cheltuieli bugetare**, atât la nivel central, cât și la nivel local, **fără ca inițiativa legislativă sau Expunerea de motive să cuprindă vreo prevedere ori mențiune privind sursa de finanțare**.

Or, în condițiile în care măsurile preconizate vizează exercițiul bugetar 2026, se impune cu atât mai mult clarificarea sursei de finanțare, inclusiv prin raportare la exigențele art. 138 alin. (5) din Constituție, potrivit căruia *„Nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare”*, precum și ale **art. 14 alin. (5) din Legea nr. 273/2006**, referitoare la adoptarea, ulterior aprobării bugetelor locale, a unor acte normative cu implicații asupra

acestora numai cu precizarea surselor de acoperire a majorării cheltuielilor bugetare.

Curtea Constituțională a statuat în mod constant în jurisprudența sa - de exemplu Decizia nr. 331/2019 - că **„Art. 138 alin. (5) din Constituție impune stabilirea concomitentă atât a alocăției bugetare, ce are semnificația unei cheltuieli, cât și a sursei de finanțare, ce are semnificația venitului necesar pentru suportarea ei, spre a evita consecințele negative, pe plan economic și social, ale stabilirii unei cheltuieli bugetare fără acoperire (a se vedea Decizia nr. 36 din 2 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 75 din 11 aprilie 1996). Așadar, norma constituțională nu se referă la existența în concreto a unor resurse financiare suficiente la momentul adoptării legii, ci la faptul că acea cheltuială să fie previzionată în deplină cunoștință de cauză în bugetul de stat pentru a putea fi acoperită în mod cert în cursul anului bugetar”**.

Potrivit jurisprudenței menționate, **„Colaborarea loială dintre Parlament și Guvern în privința legiferării în materie bugetară trebuie să se manifeste atât în privința elaborării bugetului public național, cât și a modificării sale pe parcursul exercițiului bugetar, având în vedere rațiunea pentru care este întocmit un asemenea buget, și anume aceea de a oferi posibilitatea unei imagini de ansamblu, la nivel macroeconomic, a veniturilor și cheltuielilor publice”**.

În consecință, este necesară completarea proiectului cu prevederi exprese privind finanțarea bugetară și corelarea cu mecanismul de implementare, astfel încât dispozițiile să fie aplicabile și predictibile în anul bugetar în curs.

8. Cu privire la **art. 2 alin. (3)**, se observă că acesta instituie în sarcina Societății Române de Radiodifuziune (SRR) și a Societății Române de Televiziune (SRTv) obligația de a „rezerva la cerere în limita a 1% din timpul de emisie materialelor realizate cu ocazia” anului tematic.

Redactarea respectivă este de natură să ridice probleme sub aspectul respectării **autonomiei serviciilor publice de radio și de televiziune, consacrată de art. 31 alin. (5) din Constituție**, întrucât creează un mecanism de acces „la cerere” la timpul de emisie, fără determinarea expresă a solicitantului (de exemplu, Ministerul Afacerilor Externe, în calitate de coordonator), fără stabilirea unor reguli clare de aplicare (de exemplu, limitarea dispoziției la anunțuri și comunicări de interes public privind evenimentele organizate) și fără garanții exprese privind independența editorială, în acord cu prevederile art. 8 alin. (1) din Legea nr. 41/1994, potrivit căreia **„Autonomia și**

independenta editorială a serviciilor publice de radiodifuziune și de televiziune sunt garantate prin lege, iar programele acestora sunt ocrotite de orice ingerințe ale autorităților publice (...)".

Pe de altă parte, noțiunea „timp de emisie” utilizată pentru determinarea pragului de 1% este neclară, întrucât proiectul nu precizează baza de calcul (raportarea la timpul de emisie lunar ori zilnic, pe fiecare post ori serviciu în parte sau cumulat etc.), ceea ce poate genera dificultăți în aplicarea normei.

9. Sub rezerva celor menționate, formulăm următoarele observații și propuneri privind textul proiectului:

9.1. Cu privire la **titlu**, potrivit uzanțelor de redactare, propunem reformularea acestuia astfel:

„Lege pentru instituirea anului 2026 **ca** Anul Statelor Unite ale Americii în România”.

9.2. La **art. 2 alin. (1)**, se observă că proiectul utilizează sintagmele „valorile lumii libere” și „democrația autentică”, care nu au un conținut juridic determinabil, nefiind apte să confere normei claritate și previzibilitate. Întrucât dispozițiile cuprinse într-un act normativ trebuie formulate în termeni obiectivi și suficient de determinați, se recomandă înlocuirea acestora cu noțiuni consacrate în limbajul juridic-constituțional, de tipul „democrația”, „statul de drept”, „drepturile și libertățile fundamentale” etc.

La **alin. (2) lit. c)**, se observă că sintagma „acțiuni de (...) comunicare româno - americană” este formulată într-o manieră imprecisă, întrucât noțiunea respectivă nu are un conținut juridic determinabil și nu permite stabilirea naturii și limitelor activităților avute în vedere.

La **alin. (3)**, referitor la expresia „vor rezerva (...) din timpul de emisie materialelor”, semnalăm că SRR și SRTv nu rezervă timp de emisie materialelor, ci **difuzării** acestora.

PRESEDINTE

Florin TORDAACHE

București
Nr. 137/11.02.2026